

Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Tekoäly Euroopassa”

(2019/C 168/03)

Esittelijä	Jan Trei (EE, EPP), Viimsin kunnanjohtaja
Viiteasiakirja	Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Tekoäly Euroopassa COM(2018) 237 final

POLIITTISET SUOSITUKSET

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA

Yleistä

1. pitää komission tiedonantoa aiheesta ”Tekoäly Euroopassa” tervetulleena ja kannattaa varauksettomasti tavoitetta laatia yhteinen lähestymistapa, jonka avulla voidaan lisätä investointeja, valmistautua sosioekonomisiin muutoksiin, lisätä tekoälytoimintojen oikeusvarmuutta ja asettaa eettisiä suuntaviivoja. Komitea pahoittelee kuitenkin sitä, että Euroopan komissio antoi hyvin vähän aikaa näistä suuntaviivoista laadittua luonnosta koskevalle kuulemiselle ⁽¹⁾.
2. on samaa mieltä Euroopan komission kanssa siitä, että tekoälyn myötä on käynnistynyt poikkeuksellinen ja ennennäkemätön muutos. Komitea korostaa merkitystä, joka tekoälyllä voi olla siinä, että Euroopan unionista voi kehittyä kilpailukykyisempi, osallistavampi ja kestäväpohjaisempi, jolloin se voi edistää kestävä kehityksen tavoitteiden toteuttamista ja parantaa eurooppalaisten elämänlaatua.
3. kannustaa Euroopan unionia käyttämään mahdollisuutta automatisoida prosesseja ja toistuvia tehtäviä hyödyntämällä koneita ja tekoälyä, jotka pystyvät suorittamaan huomattavasti suurempia tehtävämääriä ja paljon nopeammin kuin ihminen. Komitea varoittaa kuitenkin sellaisen valvomattoman koneoppimisen ja automatisoidun päätöksenteon vaaroista, jotka heikentävät inhimillistä ulottuvuutta ja ihmisten tuomaa lisäarvoa.
4. korostaa, että tekoäly käynnistää nyt ja tulevaisuudessa merkittäviä muutoksia taloudessa ja yhteiskunnassa, ja on siksi komission kanssa samaa mieltä selkeän eurooppalaisen toimintakehyksen tarpeesta.
5. yhtyy komission kantaan, jonka mukaan poliittisten päättäjien on varmistettava tekoälyn yhteiskunta- ja ympäristötekijöitä koskevien eettisten suuntaviivojen luonnostelu. Komitea panee kuitenkin merkille, että EU-tasolla tarvitaan kiireisesti säädösehdotuksia.
6. nostaa esiin julkisen (EU-, valtio-, alue- ja paikallistason) ja yksityisen sektorin yhteiset pyrkimykset kasvattaa investointien kokonaismäärää asteittain vuoteen 2020 mennessä ja myös siitä eteenpäin.
7. korostaa, että EU:n eri poliittisten välineiden ja ohjelmien (esimerkiksi ESIR, Euroopan rakenne- ja investointirahastot, Euroopan horisontti, Digitaalinen Eurooppa, Erasmus) välisen synergian parantamisella on oleellinen merkitys tekoälyn edistämisen kannalta.

⁽¹⁾ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/draft-ethics-guidelines-trustworthy-ai>

8. katsoo, että paikallis- ja alueviranomaisten tulisi edistää osaltaan sellaisten olosuhteiden ja suotuisan ympäristön luomista, jotka auttavat lähivuosina lisäämään tekoälyyn tehtäviä investointeja. Nämä toimet tulisi sovittaa yhteen jäsenvaltioiden ja EU:n strategioiden kanssa. Näin voidaan varmistaa, että eurooppalaisista tulee sekä innovaatioiden tuottajia että niiden kuluttajia.
9. panee merkille, että tekoälyyn tehtävien investointien rinnalla on mukautettava säädöskehystä, määriteltävä tekoälyn vuorovai-
kutukset julkisten palvelujen kanssa, säänneltävä datan käyttöä ja sen käyttöä julkisissa tiloissa sekä tarjottava koulutusta suurelle yleisölle, työntekijöille, yrittäjille, hallinnolle ja nuorille.
10. muistuttaa sähköisestä hallinnosta annetun Tallinnan julkilausuman⁽²⁾ lupauksista ja toteaa, että tekoälyn soveltaminen sähköisessä hallinnossa voi lisätä koko EU:n tehokkuutta sekä julkisten palveluiden avoimuutta ja saatavuutta.
11. korostaa, että on oleellista lisätä tutkimukseen tehtäviä investointeja tuotannon automatisoimiseksi tekoälyn avulla ja kasvat-
taa merkittävästi tuottavuutta kaikilla Euroopan alueilla.
12. huomauttaa, että tekoälyyn ja siihen liittyviin läpimurtoinnovaatioihin tehtäviin investointeihin on suhtauduttava vakavasti politiikan korkeimmalla tasolla, jotta voidaan edistää Euroopan kilpailukyvyyn ja eurooppalaisten hyvinvoinnin kasvua.
13. antaa tunnustusta tekoälyyn tehtävien investointien lisäämiseen tähtääville toimille sekä nykykaudella että tulevaa monivuoti-
sta rahoituskehystä koskevissa ehdotuksissa, mutta on huolissaan siitä, että ehdotetut määrärahat eivät ole riittävät tulevia tehtäviä aja-
tellen ja muiden maailman valtioiden ilmoittamiin strategioihin vastaamiseksi.
14. pitää valitettavana, että ehdotettu strategia ei sido jäsenvaltioita, sillä tekoäly on erittäin tärkeä talouskasvun tekijä. Mikäli
Eurooppa aikoo suhtautua tekoälyyn vakavasti, siihen tulisi todella sitoutua poliittisesti ja taloudellisesti kaikilla tasoilla.
15. korostaa ennen kaikkea tarvetta parantaa EU:n eri poliittisten välineiden ja ohjelmien (esimerkiksi ESIR, Euroopan rakenne- ja
investointirahastot, Euroopan horisontti, Digitaalinen Eurooppa, Erasmus) välistä synergiaa tekoälyn edistämiseksi, ja kehottaa siksi
muodostamaan selkeän vision asiasta.
16. pitää erittäin tärkeänä kehittää entistä joustavampia mekanismeja tekoälyn soveltamiselle ja innovoinnin rahoittamiselle, sillä
ala kehittyi erittäin nopeasti ja pitkän aikavälin rahoitusmekanismit eivät tarjoa riittävää liikkumavaraa muutoksiin reagoimiseksi.
17. yhtyy kantaan, jonka mukaan yhteentoimivuuden ja digitaalisten valmiuksien parempi hyödyntäminen – myös tekoälyn alalla
– on julkisen sektorin ja yleishyödyllisten palveluiden suhteen välttämätöntä.
18. toteaa, että tiedonannossa kaavailaan julkisen sektorin (jäsenvaltioiden ja EU-tason) ja yksityissektorin yhteisiä pyrkimyksiä
EU:n teknologisten ja teollisten valmiuksien sekä tekoälyn hyödyntämisen edistämiseksi koko taloudessa.
19. huomauttaa kuitenkin, että kyseisissä toimenpiteissä ei ole otettu huomioon paikallis- ja aluetason julkista sektoria, ja katsoo,
että kumpaakaan näistä hallintotasoista ei saisi jättää huomiotta, sillä niillä on oltava oleellinen rooli tekoälyyn tehtävissä investoin-
neissa, investointien edistämisessä ja tekoälyekosysteemien kehittämisessä omilla alueillaan.

(2) Viron puheenjohtajuuskaudella 6. lokakuuta 2017 pidetyn ministerikokouksen antama Tallinnan julkilausuma sähköisestä hallinnosta.

20. korostaa tähän liittyen, että on tärkeä tehostaa alueiden välistä yhteistyötä älykästä erikoistumista koskevien strategioiden avulla. Tämä tarkoittaa yhteistyön tekemistä alueilla ja niiden välillä tukeutuen teollisuus-, tiede- ja innovointialan toimijoiden yhteistyö- ja osallistumisprosesseihin, jotka helpottavat kysyntäveitoista innovointia ja yhteisiä ratkaisuja. Näillä voidaan edistää myös tekoälyn soveltamista sekä julkisella että yksityisellä sektorilla.
21. uskoo tähän liittyen, että alueellisten ekosysteemien ja innovaatiokeskusten luomisella voidaan antaa merkittävä panos tehokaiden alueellisten ja paikallisten kytkösten luomiseen ja EU:n kilpailukyvyyn ja koheesion edistämiseen.
22. kannattaa ajatusta perustaa tekoälyn kaikkia osa-alueita käsittelevä, laaja-alainen ja useita sidosryhmiä osallistava foorumi, eli eurooppalainen tekoälyliitto, sekä huomauttaa, että sen toimintaan on otettava mukaan myös paikallisen ja aluetason sidosryhmät.
23. kannattaa ajatusta helpottaa liiton yhteistyötä Euroopan parlamentin, jäsenvaltioiden, Euroopan talous- ja sosiaalikomitean ja Euroopan alueiden komitean kanssa.
24. suhtautuu myönteisesti ajatukseen tukea sellaisten testaus- ja kokeilurakenteiden perustamista, joita voivat käyttää kaikenkokoiset ja kaikkialta olevat yritykset.
25. kannattaa ehdotusta luoda tekoälyn tilausalusta, jonka käyttöä digitaaliset innovaatiokeskukset helpottavat.
26. katsoo, että digitaalisilla innovaatiokeskuksilla voi olla oleellinen rooli koulutuksessa ja digitaalisten taitojen kehittämisessä julkisella ja yksityisellä sektorilla.
27. toteaa, että Euroopan teollisuuden digitalisointialoitteen tavoitteena on varmistaa, että vuoteen 2020 mennessä jokaisella alueella on digitaalinen innovaatiokeskus. Monet alueet ovat kuitenkin edelleen aliedustettuina olemassa olevassa verkostossa.
28. kehottaa ryhtymään kiireesti toimenpiteisiin, joilla tuetaan kansalaisten digitaalisten taitojen ja tietojen kehittämistä heidän tarpeidensa mukaisesti sekä julkisella että yksityisellä sektorilla, jotta voidaan torjua eriarvoisuuden lisääntymistä EU:n kansalaisten, alueiden ja toimialojen välillä.
29. korostaa tarvetta helpottaa alueellisten julkisten pilottihankkeiden toteuttamista, joilla esitellään tekoälyn soveltamista tulevaisuuden elinympäristössä (kysyntäohjauksinen liikenne, sosiaalihuolto, älykäs kaupunki jne.) ja saadaan ihmiset hyväksymään tekoäly ja hyödyntämään sitä.
30. nostaa esiin, että tekoäly voi tukea kestäväää kasvua mittakaavaetujen avulla ja että lisäksi tekoälyn mahdollistamat uudet tavarat, palvelut ja uudistukset tarjoavat suunnattoman arvon.
31. korostaa, että alue- ja paikallisviranomaisille on tarjottava uudelleen koulutusmahdollisuuksia ja määrärahoja, jotta nämä voivat järjestää uudelleen koulutusta niillä työpaikoilla, missä toimintoja muutetaan tai siirretään tekoälylle.
32. painottaa, että tekoälyn kehittämiseen on osoitettava seuraavassa EU:n monivuotisessa rahoituskehyksessä (2021–2027) huomattavat määrärahat (mm. Digitaalinen Eurooppa -ohjelmaan (2021–2027)).
33. korostaa, että yhteydet kaupunkien kasvun, teknologian, infrastruktuurin ja pääomavaatimusten välillä luovat ainutlaatuisia mahdollisuuksia ja haasteita kaupungeille ja alueille ja aiheuttavat kysyntää monitasoiselle hallinnolle sekä fyysiseen, digitaaliseen ja sosiaaliseen infrastruktuuriin tehtäville investoinneille. Komitea painottaa, että on tärkeää työskennellä yksityissektorin kanssa, jotta voidaan varmistaa, että alan lainsäädäntö on tarkoituksenmukaista.

34. korostaa, että tekoäly ei ole itsetarkoitus ja että on tärkeää soveltaa tulevaisuudessa tekoälyä sähköisessä hallinnossa ja julkisissa palveluissa.
35. pitää erittäin tärkeänä taata tekoälyn kehittämisessä henkilöiden yksityisyys ja oikeudet.
36. painottaa tekoälyn tärkeyttä ja yhteyttä laajennettuun todellisuuteen (XR), VR-, AR-, 3D-tekniikoihin ja robotiikkaan, jotka tulevat muodostamaan uuden pohjan globaalille liiketoiminnalle, alustataloudelle ja oppimislustoille. Tämä edistää useanlaisten koulutus- ja kulttuurisisältöjen tasapuolista saatavuutta ja innovatiivisten tietämyksen siirron alustojen luomista työntekijöiden uudelleenkouluttamiseen.
37. toteaa, että tekoälyn liittyvien valmiuksien kehittäminen on kannustintekijä teollisuuden ja myös julkisen sektorin digitalisatiossa.
38. painottaa, että jotta "Digitaalinen Eurooppa" voidaan toteuttaa onnistuneesti, unioni tarvitsee etenkin digitaaliaikakauteen mukautettuja työmarkkinoita sekä perus- ja ammattikoulutusjärjestelmiä. Kehittyneet digitaalitekniologiat, kuten suurteholaskenta, kyberturvallisuus ja tekoäly, ovat nyt riittävän kypsiä, jotta ne voidaan siirtää edemmäs tutkimuksen piiristä ja ottaa käyttöön ja sovellettaviksi ja vakiinnuttaa mittavammin unionin tasolla.

Bryssel 6. helmikuuta 2019.

Euroopan alueiden komitean

puheenjohtaja

Karl-Heinz LAMBERTZ
